

Invloeden

Naast het werk van Henri Matisse en Léger, was Bruna groot fan van De Stijl, een collectief van Nederlandse kunstenaars en architecten die pleitten voor de versimpeling van de compositie met minimale vorm en kleur: verticale en horizontale vlakken in zwart, wit, grijs en de primaire kleuren. Aanvankelijk liet hij zich inspireren door de figuratieve benadering in het vroege werk van Bart van der Leek. 'Hij ging uit van de realiteit en probeerde die tot het meest essentiële te reduceren.'¹² Later richtte hij zich meer op Mondriaan en probeerde de manier waarop deze de werkelijkheid tot twee dimensies reduceerde te evenaren. Maar het werk van Gerrit Rietveld, met zijn voorliefde voor het vierkant, bleek uiteindelijk cruciaal. Het Rietveld-Schröderhuis, dat in 1924 werd gebouwd in Utrecht en dat Rietveld op verzoek van de opdrachtgever zonder tussenmuren had ontworpen, was een van de architectonische hoogtepunten van De Stijl. Naarmate Bruna het huis en de ontwerper beter leerde kennen, werd het huis steeds belangrijker voor Bruna.

ONDER

Bruna voor het Rietveld-Schröderhuis, Utrecht

BOVEN

Door H.N. Werkman geïnspireerd ontwerp voor boekomslag, 1961

PAGINA 26

Programma voor *Muziek van onze tijd* voor het concertseizoen 1958-1959 in Tivoli Lepelenburg in Utrecht, 1958

PAGINA 27

Affiche voor tentoonstelling, *Beitel en palet*, 150 jaar Genootschap Kunstliefde, in het Centraal Museum, Utrecht, 1957

Een andere bron van modernistische inspiratie was kunstenaar en ontwerper Willem Sandberg, die Bruna in zijn functie als directeur van het Stedelijk Museum (1945-1963) kennis liet maken met moderne kunst waar de jonge ontwerper anders misschien nooit mee in aanraking zou zijn gekomen. In Bruna's latere ontwerpen voor boekomslagen zien we ook de invloed van het stencilwerk van Hendrik Nicolaas (H.N.) Werkman terug. 'Die druksels [uit de *Chassidische legenden* van Hendrik Werkman] zijn heel belangrijk voor mij geweest, heel directe en abstracte dingen waren dat.'¹³ Daarnaast heeft Sandbergs eigen grafische werk Bruna duidelijk beïnvloed in zijn keuze van typografie. Zo heeft Bruna jarenlang bij anderen inspiratie opgedaan tot zijn ontwerpen voor omslagen, boeken en posters elkaar gingen beïnvloeden en er een soort kruisbestuiving plaatsvond.

Kunstenaar in wording

Toen Bruna in 1952 bij A.W. Bruna in vaste dienst trad, ging hij ervan uit dat hij zijn droom om kunstenaar te worden, moest opgeven. In werkelijkheid stelde zijn werk als fulltime ontwerper hem in staat om op creatief vlak te experimenteren, terwijl hij voor zichzelf en Irene een stabiel bestaan opbouwde. Het zouden de meest productieve tien jaar van zijn leven worden. Irene motiveerde hem en, belangrijker nog, ze werd zijn 'ultieme kwaliteitsbewaker'.¹⁷ Vanaf dat moment ging er niets meer het atelier uit zonder haar goedkeuring.

Of in de woorden van Irene: 'Hij had veel lef, omdat hij veel verschillende dingen deed. Risico's nemen doe je gemakkelijker tussendoor. (...) Zonder die boekomslagen had hij nooit zijn eigen grafische stijl kunnen ontwikkelen.'¹⁸ Later zou Bruna zelf ook inzien dat hij dankzij zijn werk als grafisch ontwerper toch zijn 'eigen kunstopleiding' had gekregen.

Vanaf 1953 zien we in Bruna's tekeningen dat zijn benadering verandert. Hij tekende niet langer wat hij zag maar concentreerde zich op de relatie tussen voorwerpen, en hoe ze

ONDER

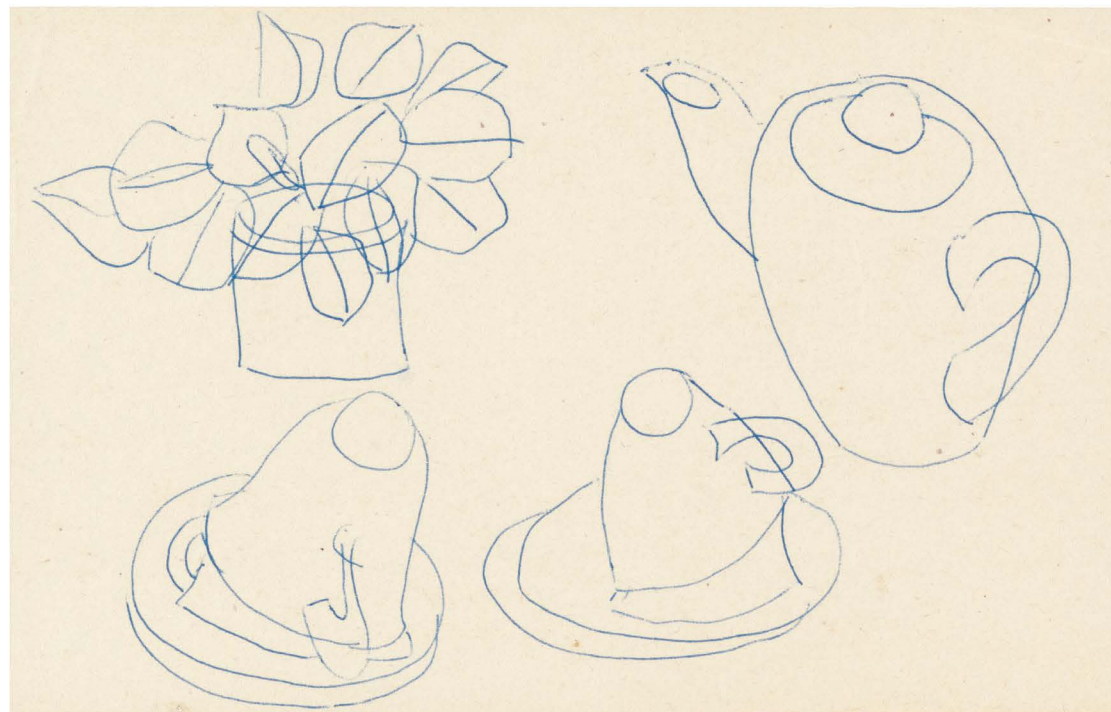
Stillevens, pentekening, ca. 1953

RECHTS, BOVEN

Potloodtekening op calquepapier, ca. 1953

RECHTS, ONDER

Stillevens van keukentafel in potlood, ca. 1953

zijn hoofd een reeks kunstwerken creëerde. Hij kwam erachter dat hij het liefst aan twee, drie en soms zelfs vier boeken tegelijk werkte zodat hij kon switchen, net als bij zijn omslagen. Tijdens dit proces was hij zich voortdurend bewust van alle creatieve en praktische aspecten van zijn boeken.

En toen kwam nijntje...

*'naar de duinen en het strand
en naar de grote zee'*³²

In 1955 ging Bruna samen met Irene en baby Sierk op vakantie in de kleine badplaats Egmond aan Zee, een plek die Bruna deed denken aan de vakanties met zijn ouders in het Belgische Blankenberge. Een keer zaten ze op een kledje op het zanderige gras en keken naar een konijntje dat rondhuppelde in de duinen. Een ander gezin zou hier waarschijnlijk niet zoveel aandacht aan hebben besteed, maar Sierk had een knuffelkonijn en Bruna herinnerde zich weer dat hij vroeger ook gek op konijnen was geweest en ooit een hok voor ze had gemaakt in de tuin in Zeist. Elke avond voor het slapengaan vertelde hij

ONDER LINKS

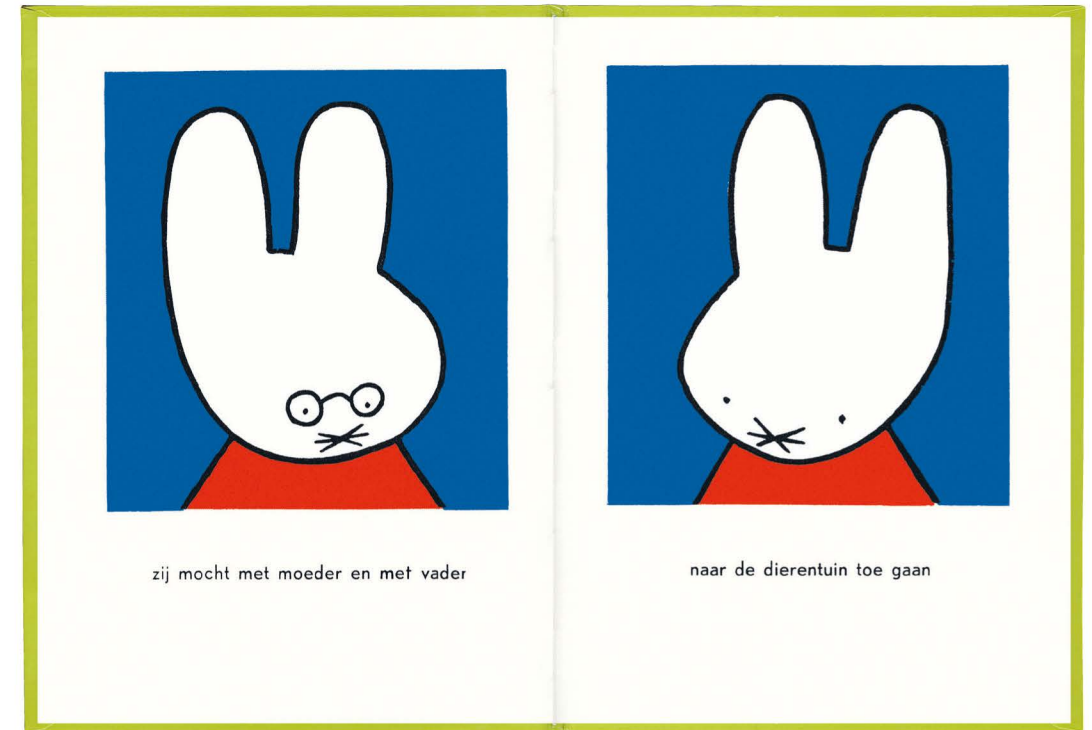
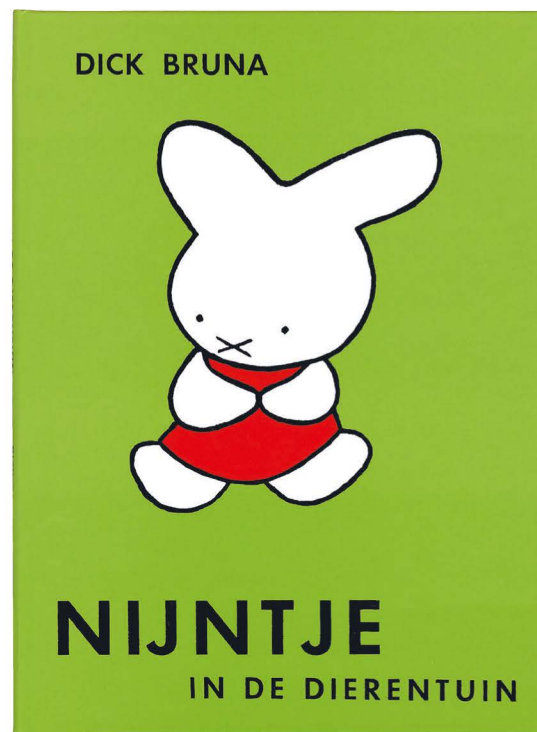
nijntje, 1955, het eerste boek over het witte konijntje in rechthoekig formaat

ONDER RECHTS

nijntje in de dierentuin, 1955, in rechthoekig formaat

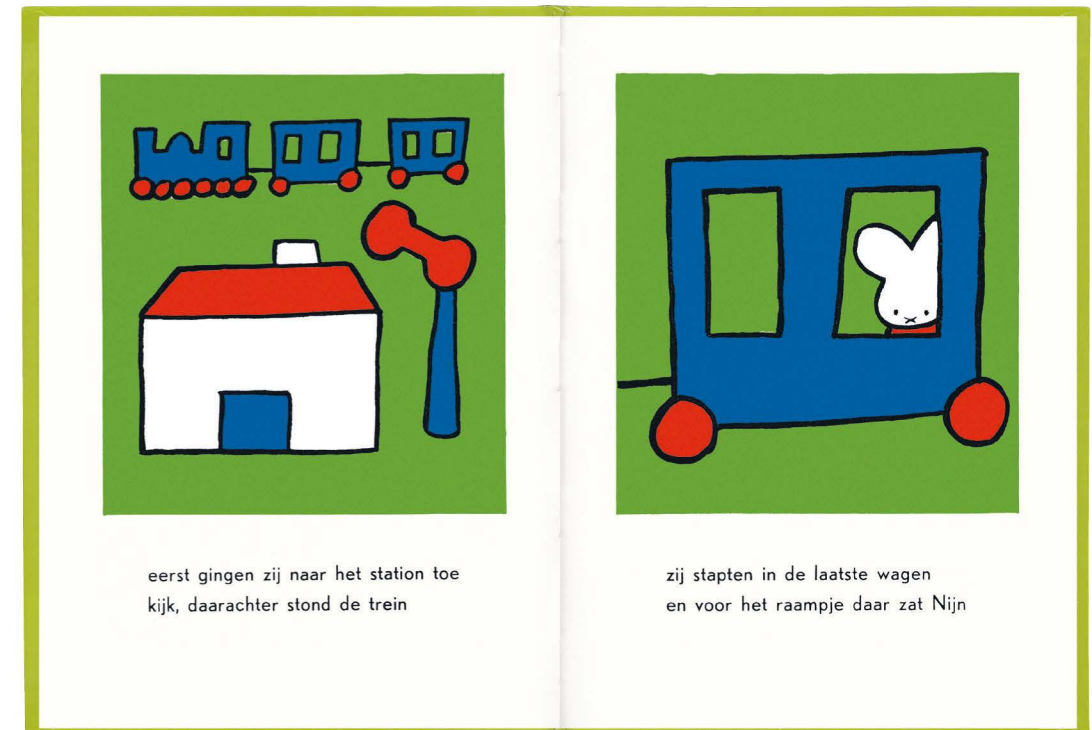
RECHTS

nijntje in de dierentuin, 1955, rechthoekig formaat met op beide pagina's een prent en de tekst eronder

zij mocht met moeder en met vader

naar de dierentuin toe gaan

eerst gingen zij naar het station toe
kijk, daarachter stond de trein

zij stapten in de laatste wagen
en voor het raampje daar zat Nijn

RECHTS
Bruna's atelier aan de
Jeruzalemstraat in Utrecht